

Uredništvo - uprava: Ljubljana, Kopitarjeva 6. Telefon 4001 - 4004

Mesečna naročnina 18 litr, za inozemstvo 31.50 litr.

Cek. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate

Izkušna pooblaščenka za domače in inozemske oglase: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano

SLOVENE

SEPTEMBER-1943

3
PETEK

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano

Azioni aeree e navali

Comando supremo, bollettino di guerra Nr. 1195:
Località della provincia di Napoli sono state bombardate da aerei avversari — danni di scarsa entità.

Navi nemiche hanno effettuato tiri nella zona di Capo Pellaro (Calabria) prontamente controbattute dalle batterie costiere.

Generale Ambrosio.

Letalsko in pomorsko delovanje

Vrhovno poveljstvo, vojno poročilo št. 1195:
Nasprotna letala so bombardirala kraje v pokrajini Napoli — škoda manjšega značaja.

Sovražne ladje so obstreljevale Capo Pellaro (Calabria); obalno topništvo jim je takoj odgovorilo s protudarci.

General Ambrosio.

Bolgarske množice kropijo kralja Borisa

Sofija, 2. sept. as. Na stotine in stotine lepih in ganljivih prizorov kaže spoštovanje in ljubezen bolgarskega ljudstva do svojega kralja. V vseh izložbah in tudi najrevnejših hišah so izpostavljene kraljeve slike s črnim florum, pred njimi pa cvetje. Kraljica Ivana, ki je v ponedeljek ob štirih zjutraj spremljala truplo kralja Borisa, ko so ga v spremstvu kraljeve garde prepeljali iz dvorne kapele v baziliko Sv. Aleksandra Nevskega, je snoči v spremstvu kneza Cirila in kneginje Evdozije prišla v veliko cerkev in molila. Truplo kralja Borisa so položili na katafalk sredi glavne ladje v cerkvi. — Ob njem opravljajo častno službo častniki garde in vseh vrst orožja. Ob krsti je stalno duhovnik ob asistenci diakona in molitve za mrtve. Vse velike luči gorijo podnevi in ponoči in v srednji ladji so velike vrste venčev. Okrog katafalke so postavili velike kandelabre, pri stranskem vходу v baziliko pa tudi kropilce polagajo majhne in velike sveče, ki jih prižigajo potem, ko so molili pri trupu. Včeraj je držalo, toda množice je venomer defilirala pred truplom svojega kralja in je stala tudi ponoči po ure in ure v dolgih vrstah po ulicah in na trgu pred sobranjem. — Ta ljudska počastitev trupa njegovega kralja je dogodek, ki ni važen samo s sentimentalnega, ampak tudi s političnega vidika. Trpljenje in žalost bolgarskega ljudstva, ki sta se te žalne dni pokazala s tako veliko neznostjo in s tolikšnim razumevanjem, dokazuje globoko navezanost Bolgarov na njihovega vladarja. Dokazujejo namreč, da hočejo Bolgari spoštovati opomin, ki ga je dal car zedinilci svojemu ljudstvu, da naj ostane združeno za dobro domovine. Kakor je bilo že objavljeno, bodo 5. septembra zjutraj truplo kralja Borisa prepeljali in pokopali v samostanu Rila, ki se dviga osamljen med velikimi gozdovi jelsk v dolini, ki jo zapirajo močnejše gore južne Bolgarije. Pokopni kralj je zelo ljubljen samostan Rila in je hodil tja večkrat molit.

Turško zastopstvo

na pogrebu kralja Borisa

Carigrad, 2. sept. as. Turška vlada je sklenila poslati posebno zastopstvo na pogreb kralja Borisa.

Papeževa poslanica svetu

»Blagoslovljeni vsi, ki prisluhnejo klicu ljudstva, katero po tolikih mukah, trpljenjih in žalostih ne želi drugega za življenje kakor mir, kruh in delo«

Vatikansko mesto, 2. sept. a. Nj. Svetost papež Pij XII. je včeraj nastopil ob 4. obletnici izbruh svetovne vojne sledečo radijsko poslanico na ves svet. Papež je govoril na radio v italijanski po mikrofonu, ki je bil zvezan z vatikansko radijsko postajo.

»Danes so minila štiri leta od dneva, ko je izbruhnila najstrašnejša, najbolj uničevalna in rušilna vojna vseh časov, ki s strašno navdaja srca in duše vseh človeštva. Ko so se začeli kazati prvi znaki svetovnega požara, ki je grozil vsaj veliki človeški družbi, smo mi nekaj dni pred začetkom sovražnosti, 24. avgusta 1939., nastopili na vse oblasti in na vse tople oklice in poštino svarilo. Rekli smo, da se z mirom ne more nič izgubiti, vse pa lahko pokonča vojna. Naš glas je prišel do ušes, pa ni razsvetlil duhov in ni ganil src. Duh nasilja je premagal duha usmiljenja in sodelovanja: to je bila zmag, ki je bila prav za prav poraz. Danes, na predvečer 3. obletnice vojne, tudi ti, ki so računali z naglimi vojnimi nastopi in ceneni zmagovitimi mirom, ki so obračali pogled znotraj in izven svoje domovine, ne čutijo drugega kot trpljenje in ne vidijo nič drugega kakor ruševine. Mnogi, katerih ušesa so ostala gluha za naše besede, so se ob prelaznem izkustvu in sedanjih prizorih naučili, kako je naše svarilo in naša služnja upnila resničnost dogodkov, ki jih je prinesla bodočnost. Naše besede so prišle iz nepristranskih ljubezni za vse narode brez izjeme in čuječe skrbi za njihovo dobro. Prav ista ljubezen in ista skrb Nas navdajata v tej teži in tegobni uri in polagata na naše usne besede, ki naj prinesejo korist vsakomur, pa nikomur škodo. Medtem pa stalno prosimo Vsemogočnega Boga, da bi odprl njihova srca in jim raz-

svetlil um, prosimo Boga, v čigar rokah je usoda trpečega človeštva. Po orjaških bitkah se zunanje okoliščine vojne približujejo svojemu vrhuncu. Nikdar svetopisemski terek »Naučite se, vi zemeljski sodniki« (Ps. 2. X.) ni bil tako pereč in žgoč kakor ob tej uri, ko vsi občutijo sedanja žalostna stvarnost. Vseposveto se narodi poglabljajo vase in z oči, uprtimi v ruševine, razmišljajo. Prava modrost je bodriti jih, naj vzdrže te prekušnje. Ako bi jim jemali pogum, bi se reklo, da jih usodno zaslepljamo. V vseh delah se ljudska duša oddaljuje od čedežne nasilja in od strahne letve smrti, kakor tudi od rušenja, katero zasluša obsoja.

V vseh narodih narašča nasprotovanje nasilnosti vojskovanja totalne vojne, ki presega sleherno častno mejo in sleherno določilo boljšega in človeškega prava. Bolj kot kdaj prej pa duhove in duše narodov z vso silo pretresa in lomi dom, ali se more le reči, da je nadaljevanje vojne sploh se vojna, ki bi mogla biti v skladu z narodnimi koristmi, umestna in opravičljiva iz razlogov krščanske in človeške vesti. Po toliko krutih pogodb, po tolikem trganju koristnosti pogodb, po toliko neizpolnjenih obljubah in toliko nasprotujočih si spremembah v čustvih in dejanjih, se je zaupanje v narode tako zmanjšalo in tako globoko padlo, da jemlje pogum in navdušenje za sleherno plemenito odločitev.

Zato se obračamo na vse tiste, ki je njihova dolžnost delati za zblazanje in za mir. V sporazum, z vročo molitvijo naše duše in vlačilsko srca, ter jim pravimo: kdor je v resnici močan, se mu ni treba bati veličastnosti. Prava moč ima zmerom sredstva, da se lahko zavaruje pred lažnim tovačenjem njene pripravljenosti in volje za mir ter proti vsem možnim slabim posledicam. Ne vzemirajte in ne zatirajte vroče želje ljudstev po miru z dejanji, ki bi le še bolj podgatala sovraštvo ter netila odpor, namesto da bi spodbujala zaupanje. Dajte vsem narodom upravičeno upanje miru, ki ne bo žalilo niti njihove pravice do tišine niti njihovega čista časti. Pokažite v vseh luči stvarno skladnost med našimi načeli in našimi odločitvami z izjavami in dejanji za pravičen mir. Le tako bo mogoče ustvariti mirno in svobodno družbo, v katerem bodo manj srečni narodi v danem trenutku mogli verovati v obnovo po vojni usodi ter rasti v novem občutju pravičnosti in skupnosti med narodi. Iz te vere bodo potem naravno črpali večje zaupanje za bodočnost, ne a bi se jim bilo treba bati, da zapravljajo obstoj, neodvisnost ter čast svoje dežele.

Blagoslovljeni vsi, ki s pošteno voljo pomagajo razkljati grudo, na kateri bo čut rancuoljubnosti ter mednarodne pravičnosti vzkli, se okrepil in dozorel. Blagoslovljeni vsi — pa naj bodo člani te ali one vojskujee se skupine — ki s prav tako dobro voljo ter s pogledom na resničnost sodelujejo, da bi se svet premaknil z usodne vrvice ločke med vojno in mirom, na kateri je danes zastal. Blagoslovljeni vsi, ki sebe in svoje ljudstvo branijo pred krivičnimi nasilji in pred uplitem nebrzdanih strasti, pred neredno sebičnostjo in nezakonito željo po oblasti. Blagoslovljeni vsi, ki prisluhnejo ponižnim prošnjam mater, ki so dale življenjske otrokom, da bi rasti v veri in v dobrotljivosti, ne pa, da bi ubijali ali se dali ubijati. Blagoslovljeni tudi vsi, ki prisluhnejo trpkemu rotnanju družin, ki so bile po prisiljenih ločitvah ranjene do smrti; blagoslovljeni vsi, ki prisluhnejo vedno bolj gorečemu klicu naroda, ki po tolikih trtvah, trpljenjih in žalostih ne želi drugega za življenje kakor mir, kruh in delo. Blagoslovljeni vsi, ki razumejo, da je veliko delo novega in resničnega reda med narodi nemogoče, če ne dvignemo pogleda ter se zazremo v Boga, ki vlada in ureja vse človeške dogodke ter je najvišji vir, varuh in

merilec vsake pravičnosti in sicerne pravice.

Toda gorje tistim, ki se v sedanjem strahnem trenutku ne zavedajo odgovornosti za usodo narodov ter med ljudstvi netijo sovraštvo in spore, ki zidajo svojo moč na krivici, ki stiskajo in mučijo neobojne in nedolžne, zakaj boja jeza bo prišla nudnje do konca!

Naj boljši Odrešenik, ki so iz Njegovih ust prirele besede: »Blagor miroljubnim!« razsvetli oblasti in vodenje narodov, naj vodi njihove misli, čustva in odločitve, naj jim podeli notranjo in zunanjo moč, da bodo pogumno premagali vse ovire in nezaupanja ter nevarnosti, ki prejšijo na poti priprave in izpolnitve pravičnega in trajnega mira! Njihova modrost in zmernost, njihova moč in volja naj zlijejo žarek uteha na mejnih pete vojne obletnice, obitem s kredo in solzami; naj prinesejo preostalim živim velikega spopada, ki so jih ukriplile stiske in bolečine, veselo upanje, da se to leto ne bo končalo v temi trpljenja in razdejavanja, marveč da bo v njem zasijala zora novega življenja, bratske sprave, složne in marljive obnove.

V tem upanju dajemo vsem našim dragim sinovom in hčeram po vsem katoliškem svetu ter vsem, ki se čutijo združene z nami v ljubezni in v delu za mir, naš očetovski apostolski blagoslov.

Velika množica se je odpravila k vati-kanski baziliki, da bi pred zvončki poslala poslanico svetega očeta. Ko je šla iz cerkve, se je zbrala pred apostolsko palačo ter dolgo vzklikala svetmu očetu. Pij XII. je stopil k oknu svojega zasebnega stanovanja ter blagoslovil množico, ki mu je znova vzklikala.

Nova veleposlanika

v Berlinu in Ankari

Rim, 2. septembra. as. Agencija Stefani objavlja, da je Nj. Vel. Kralj in Cesar imenoval eks. generala Alberta Pariana za veleposlanika v Berlinu in eks. Guida Rocca za veleposlanika v Ankari.

Filov obiskal Hitlerja

Bukarešta, 2. septembra. as. V posebn. brazlavki iz Berlina je list »Vlatza« objavil, da je imel predsednik bolgarske vlade Filov že drugi razgovor s Hitlerjem.

Bolgarski parlament sklican

Sofija, 2. septembra. as. Predsednik bolgarske vlade Filov je včeraj popoldne sprejel predsednika parlamenta Kalfova in podpredsednika Kjossevanova. Na podlagi člena 151. ustave je bil podpisan ukaz, s katerim so sklicuje na izredno zasedanje parlament, in sicer za petek, 3. septembra, ob 10 popoldne.

Še ena turška ladja

napadena

Carigrad, 2. sept. as. V Egejskem morju je pet letal neznan narodnosti napadlo s strojnimi ali neko turško motorno jedrnico. En mornar je bil ubit, dva pa ranjena. Motorna jedrnica se je lahko vrnila v pristanišče Kach.

Franco se je vrnil v Madrid

Madrid, 2. sept. as. Po končanih počit-nicah je general Franco zapustil Passo de Meiras in se je vrnil v Madrid, kamor je prišel tudi tajnik stranke in gradbeni minister.

Lojalnost Srbov v Bački

Budimpešta, 2. sept. as. Srbska manjšina v Bački je potrdila dobro voljo, da hoče tesno in lojalno sodelovati z madžarskim prebivalstvom. Ob navzočnosti madžarskega notranjega ministra, ki je obiskal srbske kraje, je bila včeraj v Somboru na pobudo krajevnih srbskih organizacij manifestacija pripadnosti madžarskemu kraljestvu. Voditelj pravoslavcev Ivan Jelkič je najprej naglasil dobre odnose med srbsko manjšino in Madžari in je prosil notranjega ministra, naj pri madžarski vladi tolmači živo željo Srbov v tej pokrajini, da hočejo veljati za lojalne državljane madžarske domovine.

»Žalitev za Francoze«

Lizbona, 2. septembra. as. Servoameri-ški list »Washington Post« piše, da je oblika, v kateri je bil priznan francoski odbor v Alžiru, žalitev za Francoze in trdo postopanje za zaveznike. Združene države ter Anglija sta zamudili lepo priložnost, ko bi lahko naredili nov korak za politično ureditev Evrope. Priznanje v sedanjih obliki je osebno delo Roosevelta, ki se vedno govori o francoskem odboru tako, kakor da ne bi zastopal Francijo. Dejstvo, da je Anglija sprejela Rooseveltovo razlago, kaže jasno, da se je Churchill s konferenco v Quebecu še bolj navezal na svojega ameriškega zaveznika. Alžirski odbor je postal parija med begunskimi vladami.

Eisenhower povišan

Lizbona, 2. sept. Eisenhower, zavezniški poveljnik v Sredozemlju, je bil povišan v armadnega generala. (»Le Ultimo notizie«.)

V vsako hišo »Slovenca«!

Nemški protinapadi na vzhodu

Včeraj je bilo na vzhodnem bojišču uničenih 120 tankov, v zadnjih treh dneh pa 127 letal

Hitlerjev glavni stan, 2. sept. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Na dosedanjih izriških obrambne bitke so bile naše čete tudi včeraj v hudih bojih. Z odločnimi protinapadi so bile sovražne sile, ki so na nekaterih mestih prodrle, prestrašene in, deloma s tekmiki izgubami, vržene nazaj. Strnjeni napadi bojnih letal in letal za bližnje poletje so bili naperjeni predvsem na cilje sovražnikovih čet jugozapadno od Vjazme.

Na morju pri Ribiškem polotoku so potopila hitra nemška bojna letala en sovjetski obalni prevoznik parnik in eno stražno ladjo.

Včeraj je bilo na vzhodnem bojišču uničenih 120 oklepnih voz. Letalstvo je v dneh od 30. avgusta do 1. septembra uničilo 127 sovjetskih letal.

Vodja lovske skupine, nadporočnik Novotny, si je priboril včeraj 10 zmag v zraku.

Berlin, 2. sept. as. Nadaljnja poročila o uspehih protiletalskega topništva ter nočnih lovcev pri zadnjem terorističnem napadu na Berlin pravijo, da je število sestreljenih letal naraslo na 51 in je verjetno, da se bo še povečalo.

Lisbona, 2. sept. as. Po poročilih angloameriškega vira so osne podmornice napadle konvoj ob urugvajski obali, potopile dva parnika, več drugih pa poškodovale.

Berlin, 2. sept. as. Nemški vojaški krogi ugotavljajo, da je bilo pri zadnjem nočnem napadu na Berlin število nemških lovcev skoro dvakrat večje od sovražnih bombnikov, ki so bili že spo-

četka razpršeni, tako da je le polovica sovražnih bombnikov lahko napadla mesto. Ostali so se morali vrniti, ne da bi dosegli določene cilje.

Uspehi nemškega letalstva

Berlin, 2. sept. as. V zvezi z uspehi nemškega letalstva v bojih proti angleškim ter ameriškim trgovskim in vojnim letalom poroča mednarodna poročevalska agencija, da je bilo avgusta samo v Sredozemlju potopljenih 44 sovražnih trg. in prevoznih ladij z 209.500 tonami, 116 nasprotnih trgovskih ladij s 522.500 tonami pa je bilo poškodovanih, deloma težko poškodovanih. V istem morju je letalstvo potopilo tri rušilce, eno veliko izkrcavalno ladjo ter je nadalje poškodovalo 4 rušilce, eno križarko in eno izkrcavalno ladjo tako težko, da so se verjetno tudi potopile. Poleg tega so letala poškodovala še eno oklepnico, 6 križark in 6 rušilcev ter 5 manjših edinic, pripadajočih angleški in ameriški vojni mornarici. Nemška letala za dolge poletje so v Atlantskem morju potopila 3 sovražne trgovske ladje s 25.000 tonami in 2 rušilca, poškodovala pa so 4 trgovske parnike, 2 križarki in en rušilec.

Položaj na vzhodu v splošnem nespremenjen

Berlin, 2. sept. Sovjeti so torej prešli v napad tudi na kubanski odsek. Kakor poroča včerajšnje nemško vojno poročilo, so romunske postojanke vzdržale napad. Nemške divizije so vzdržale pritisk, ki ga Sovjeti izvajajo na tisoč kilometrov dolgi fronti. Zahodno od Miusa, Harkova in Rilska in zahodno od Vjazme so Nemci izvajali uspešne protinapade ter zadali nasprotniku občutne izgube v ljudeh in vojnem gradivu. Sovjeti in Angleži izdajajo zadnje čase pretirano propagandna poročila. Kljub sovjetskim naporom pa vendar nemške čete krepko zadržujejo velikanske sovražne množice, ki se brezuspešno zaganjajo v nemške črte. Tudi včeraj so branili glavnih nemških postojank v zagrizenem odporu zlomili sovražne napade. Tu in tam pa je nemško poveljstvo

preprečilo Sovjetom uspehe z uporabo prožne obrambe. Zato so Sovjeti dosegli nekaj uspehov zlasti na srednjem odseku, vendar pa ravno tudi zato nikjer niso mogli v živo zadeti glavne nemške obrambe.

Kakor poroča »Völkischer Beobachter« se nemške divizije junaško upirajo številčno nadmočnim sovjetskim silam. Tako je 267. pehotna divizija sama zahodno od Vjazme ključevalno zadrževala 7 sovjetskih pehotnih divizij, dve konjeniški brigadi, tri oklepne brigade in pet oklepnih polkov in sicer dva tedna, to je od 7. do 22. avgusta. Iz tega se vidi, s kolikšno zagrizenostjo se nemški vojniki borijo na vzhodnem bojišču. (»Il Piccolo«.)

Kdo je odgovoren za to vojno

Berlin, 2. sept. as. Ob peti obletnici začetka vojne je nemški podnacionalni za tisk Sundermann zastopnikom tujega tiska pojasnil zgodovinsko odgovornost za vojno, ki je bila Nemčiji vsiljena, ker »o hoteli uničiti njeno obnovo in jo do kraja pobiti.« Hitlerjeva politika, je dejal Sundermann, »je šla za tem, da bi se ustvarila urejena in močna Evropa, ki bi se lahko upirala smrtni grožnji boljševizma. Vrata zmag, kakor jih v zgodovini še ni bilo, ni naplutila nemškega naroda, ki ni nikdar sanjal o tem, da bi iztrebil razne narodnosti ter vzpostavil politično vlado ali svetovno gospodarsko ali, geodovinski boj proti boljševizmu je

prav za prav borba za obstoj in svobod Evrope«

Dotaknil se je hladnega imperalizma, ki je značilen glede vojnih ciljev sovrane zveze, ter pripomnil, da že zahteva po brezporojni vdaži, kakršno so sklenili na sestanku v Čablanici, dovolj jasno dokazuje slupoto nistihi, ki menijo, da bi z evropskimi narodi lahko ravnali kaor z zamorskimi plemen. Če se je Stalin odločil, da bo po vsem svetu ustanovil sovjetske republike, potem je nemški narod, močen po svoji nacionalni socialistični organizaciji, odločen, braniti se do skrajnosti.

Nejasnost glede evropske politike

Stockholm, 2. septembra. Predvčerajšnji »Times« piše o gonji za drugo bojišče in jo naziva za »veliko psihološko zmoto«, kajti strategije ni mogoče voditi na osnovi ljudskih debat in gotovo ni najbolj varno sejati nesoglasja med zavezniki s primerjanjem, koliko je kdo prispeval k borbi. List nadaljuje, da je sporazum med zavezniki v evropski vojni še vedno nerešeno vprašanje in prav isto se da reči o sporazumu glede mirovnihi načrtov. Po mnenju lista sta dve alternativi, po katerih bi bilo mogoče priti do sporazuma. Prva možnost je sporazum, po katerem naj Rusija in zahodne sile vodijo takšno politiko, ki bo združena s posvetovanji z majhnimi država-

mi, in sicer za celo Evropo. Druga alternativa je, da Anglija in Združene države odgovarjajo za varnost zahodne Evrope, Rusija pa za varnost vzhodne Evrope. Argumenti za prvo rešitev so izredno močni ter jih podpira večina tako v Angliji kakor v Ameriki. Vendar pa — nadaljuje list — so se zadnje čase pokazala stremljenja za drugo alternativo. Če bi na primer dovolili Rusiji pristop k odločitvam političnega značaja glede Italije, bi to lahko dovedlo do neke vrste upravičenja sklepov ruske politike, sprejetih brez prejšnjega sodelovanja z zahodnimi silami. S tem bi se odprla pot za razdelitev Evrope v dve sferi. (»Il Piccolo«.)

Komentarji k Churchilllovemu govoru

Bern, 2. sept. as. Opaža se nasprotje med pisanimi besedami in tistimi, ki se kažejo v govoru. Medtem ko je »Washington Times« včeraj zapisal, da se na podlagi poročil iz najzgodnejših virov lahko trdi, da se ni mogoče računati s hitrim razločenjem položaja med Sovjeti in zavezniki, da je 90 odstotkov tega dela še neoprejenega, odgovarja »Times« iz Londona, da razgovori med Edonom in Majskim dobro napredujejo in da upravičujejo upanje, da pride do takšne izmenjave misli, da bo mogoče preizkusiti čisto vsa evropska vprašanja. Seveda niti v eni niti v drugi prestonici še ne govore o kakšnem sporazumu med poglavarji treh zaveznikov držav, pač pa le o sporazumu med njihovimi tremi zunanjimi ministri.

V Washingtonu pa Churchillov govor ni dosegel velikega uspeha, pač pa je zbudil zažudenje zaradi vsega tistega, česar Churchill ni povedal.

V časnih krogih krogi upajo, da bo bližnji sestanek med Rooseveltom in Churchillom v Washingtonu morda prinesel kaj zelo zanimivega. V londonskih časnih krogih krogi pa imajo po poročilih istih švicarskih dopisnikov vtis, da je Churchill podal le približno sliko odnosa med zavezniki, zakaj v svojem govoru je povedal, da se Anglija glede vojne na Sredozemlju stalno posvetuje z Ameriko, dočim je glede Rusije rekel le, da jo o teh posvetovanjih obvešča.

Buenos Aires, 2. sept. as. Angleški ministrski predsednik Churchill je s svojo soporo prispel v Washington, kjer je gost Bele hiše.

Buenos Aires, 2. septembra. as. Po svojem prihodu v Belo hišo je angleški ministrski predsednik povedal, da bo ostal v Washingtonu več dni.

Vseiki uradniki Bele hiše so izjavili, da bosta Roosevelt in Churchill nadaljevala z razgovori o vojaških vprašanjih, ki so se začeli v Quebecu. Churchillov prihod ne pomeni začetka sestanka, pač pa dokončanje tistega, čemer so bili začeli v Kanadi. Vseiki uradniki iz Bele hiše so tudi pripomnili, da ta obisk ne bo izključno posloven obisk, zakaj predsednik upa, da mu bo vsaj delno dal značaj prijateljskega obiska.

Angleškega ministrskega perdesednika in njegovo soporo je ob njunem prihodu sprejel Roosevelt.

Bern, 2. sept. as. Pogovori med Churchillom in Rooseveltom, ki so se pričeli danes v Washingtonu, naj bi se nanašali na naslednje točke: 1. odnosi z Rusijo, 2. politična vprašanja, ki jih bo prinesel razvoj vojaških dogodkov, 3. vojaška vprašanja, nanašajoča se zlasti na Evropo. Smatrajo, da bo Churchill odgovoril na papeževu poslanico in da bo ostal v Washingtonu le dva ali tri dni.

Visoki komisar na obisku v Novem mestu

Visoki komisar general Molto je obiskal Novo mesto. Sprejeli so ga krajevni oblastniki ter proš, ki ga je spremljal pri nadaljnjih obiskih.

Potem ko se je poklonil pred spomenikom padlim, je Nj. ekse. obiskal ranjene vojake v vojaški bolnišnici in v bolnišnici usmiljenih bratov, kjer je podaril vsoto denarja za potrebe. Nato se je ustavil v stol-

ni, kjer je občudoval umetniška dela ter kriptu.

Potem se je Visoki komisar napotil v občinsko poslopje in k civilnemu komisariatu, kjer je govoril z uradniki in dejali, da je pripravljen na njihovi vdanosti in sodelovanju. Popoldne je prišel v stik z vojaškimi oblastmi ter se dolgo mudil med živahnimi mladimi poljedelci v kmetijski šoli na Grmu. Zvečer se je vrnil v Ljubljano.

DEVETDNEVNICA

se začne po vseh ljubljanskih cerkvah danes, na prvi petek, in bodo trajale do sobote, 11. t. m.

Devetdnevnice bodo po vseh ljubljanskih cerkvah ob običajnih večernih urah, ob katerih je navadno blagoslov (pri frančiškanih bo n. pr. začetek devetdnevnice vsak dan, razen nedelje, ob 18 z rožnim vencem, ob 18.15 bo govor, nato liturgija).

Počibice Marije Pomagaj za molitvijo za spremenjenje grešnikov dobiti po vseh župnih uradnih. Verske organizacije naj te tepe podobice oskrbe za svoje člane! Dobite jih tudi v pisarni KA v Slomškovem domu.

Udeležimo se te pobožnosti v čim večjem številu!

Dr. Janko Arnejc novi šentjakovski župnik

Župnija sv. Jakob v Ljubljani bo v nedeljo vesela sprejela v svojo serbo svojega novega župnika g. dr. Janka Arnejca, ki ga je Prezvišeni dne 1. septembra umestil na to župnijo. Ves mlad in poln vedrega optimizma in idealizma gre novi župnik naproti svoji mestni župniji.

Saj je optimizem in vesela razigranost njegova bistvena lastnost. Živahna je bila vsa njegova življenjska pot. V ljubljani zeleni Koroski mu je tekla zibelka, v Ledenicah ob Baškem jezeru ga je dne 24. marca 1877. rodila slovenska koroska mati. S svojimi veselimi temperamentom je bil v veselje povsod in vsem: rojakom v domači vasi, sošolcem in vzgojiteljem. Po maturi ga je celovški škof dr. Kahn poslal v Rim, kjer se je vzgajal v zavodu Germanicum. V Rimu je bil tudi posvečen in se je leta 1902 vrnil na Korosko, oženjen s častjo doktorja bogoslovja. Prvo službeno mesto mu je bilo v Beljaku. Od tam je prišel za prefekta v celovško Marijanišče, kjer je bil predstojnik našemu prevzvišenemu g. škofu, kateremu je pridigal na njegovi novi maši v smihelu. L. 1906 je prišel na župnijo Zreče pri Celovcu, kjer je razvil vse svoje živahno delavnost v zveščanje slovenskih dek. iz Ledenic. Ledenje je odšel na Kranjsko. V ljubljani je ljubljansko škofijo kakor tudi ona njega. Odlične službe je opravljal po nalogu svojih škofov v ljubljanski škofiji: bil je spiritual v ljubljanskem semenišču, župnik v Gor. Logatecu, škofji Loka, Trsteniku in pri Zalostni Materi na Brezici. Medtem pa smo ga tolikokrat slišali tudi na prižnici v ljubljanski stolnici, kjer je s svojimi originalnimi živahnimi govori vznemljal pozornost. Odslej pa bo tesno povezan s prižnico šentjakovske župnijske cerkve, tesno bo povezan z njenim oltarjem in spovednico. Naj gre božji blagoslov z njim, da bo svojim novim vernikom res dober pastir, da jim bo pravi učitelj ene božje resnice, ki jo bo nedolžno oznanjal raz leco, zlasti pa, da bi bil vsem svojim ovčicam ljubeč tolažnik. Z vsemi šentjakovskimi farani mu ključemo vsi: Bog Ti svojo milost daj, da boš zvesto dušo vodil k Jezusu v nebeški raj!

Koledar

Petek, 3. kimovec: Mati božjega Pastirja; Evfemija, devica in mučenica.

Sobota, 4. kimovec: Rozalija, devica; Irmgarda, devica; Roza Vit., devica.

Zgodovinski paberki

3. kimovec:

1782. je priznala Anglija v Parizu neodvisnost svojim kolonijam v Severni Ameriki; s tem je bila končana skoraj desetletna borba za svobodo in neodvisnost

angleških kolonistov, ki so se l. 1776. povežali v novo samostojno moč — Združene države Severne Amerike —

l. 1883. je umrl v Parizu Ivan Sergejevič Turgenjev, rojen l. 1818. v Orlu. Po krvi aristokrat je študiral v Moskvi, Petrogradu in Berlinu, bil kratko v državni službi, pa se preselil na zapad, najprej v Baden-Baden na Nemskem, potem v Pariz, kjer je preživel drugo polovico življenja. Bil je »zapadnik«, po rodu Rus, po izobrazbi Nemec, po okusu Francoz; poet neodoljivo ženske, navdušen za helenski ideal lepote; umetnik, ki je brez tendence upodabljal ideje, kakor so vzemirale Rusijo, slikal aristokrate, »odvečne ljudi«, »Hamletiče« jalo, ki so izgubili tla pod nogami in oklevali ždeli, ko se je pod njimi svet podiral; »paladin stare kulture«, ki je slutil, da nova prihaja. Najpomembnejša dela so: »Zapiski obrtnika«, zbirka povesti, epokoličnih žrti in slik ruskega človeka in pokrajine. Čeprav brez tendenčnega namena, so vendar z jarko južno posvetili v bedno življenje tlačanov: »Rudja«, roman »ruskega Hamleta«, neodoljivega romantika, ki je padel na pariških barikadah; »Dvorjanske gozde«, »Nakanunje«, »Očty i djetu«, roman o novi generaciji, revolucionarni, nihilistični, ki ji nobena avtoriteta, noben princip ni svet in nedotakljiv; »Dym«, roman, v katerem opisuje družbo ruskih socialnih doktrinarnih ljudi, ki živijo tja v en dan. Vse jim je dim, vse življenje, vse človeštvo, vsa Rusija, in »Novja«, kritična podoba revolucionarnega gibanja.

— Oseba izkaznice. Poslovalnice za osebo izkaznice v Beethovni ulici 7, v šoli na Grabnu, v II. nadstropju magistratne hiše na Mostnem trgu 2 in na Ambroževem trgu so v sredo, 1. septembra, prenehale poslovati. Obvezniki, t. j. moški od 15.—50. leta, ki so prošnje za zamenjavo osebnih izkaznic oddali tem poslovalnicam, pa dosedaj novih izkaznic še niso prevzeli, dobe te izkaznice od srede, 8. t. m., dalje v sobi 44 nad trgovino mestne elektrarne v magistratni hiši na Mostnem trgu. Prav tam dobe nove izkaznice tudi moški, stari nad 50 let, in ženske, ki so prošnje še vložile ali v navedenih poslovalnicah ali pa v centrali, in sicer z začetnicami od A—K od ponedeljka, 6. t. m., dalje, od L—Z pa od 13. t. m. dalje. Uradne ure za stranko so od 9—12 in od 16—18.30.

— Na državni klasični gimnaziji bodo izpiti v temle redu: a) sprejemni izpiti dne 29. septembra, b) nižji tečajni izpiti dne 21. do 29., c) višji tečajni 23.—28., d) privatni izpiti za osmošolce 17.—21., za vse druge od 27. dalje, d) vsi popravni izpiti (razen za 4. in 8. razred) od 27. septembra dalje. Začetek vsak dan ob 8. Natančni razpored bo v šolski veži od ponedeljka, 6. septembra dalje. Vpisovanje bo: a) za prvoločce dne 4. oktobra v ravnateljevi pisarni, b) za vse druge razrede dne 2. oktobra, c) za učence s tujih zavodov in zamudnike dne 5. oktobra v ravnateljevi pisarni. — Ravnateljstvo.

— Šolsko leto na orglarski šoli v Ljubljani se bo pričelo dne 1. oktobra. Ker bo z novim šolskim letom zopet odprt prvi letnik, vabimo fante, ki imajo sposobnost in veselje za organizatorsko službo, naj se čimprej pismeno ali osebno prijavijo pri vodstvu šole, Dolničarjeva 1.

— Sašite sadje in zelenjad! Sadjarsko in vrtnarsko društvo obvešča ljubljanske sadjarje in vrtnarje, da suši sadje in zelenjad na svoji novi sušilnici podružnice SVD na Viču, v Rožni dolini, C. XVII-1 (g. Gabrovšek). Društvo je dal na razpolago za sušenje sadja in zelenjavi svojo

veliko sušilnico tudi g. Grom v Petrkovski ulici 28. Obe sušilnici sušita vse vrste sadja in zelenjavi proti nizki odškodnini. Vsa dobi nazaj suho svoje lastno blago. Ker sadje letos zelo gnije, priporočamo vsem sadjarjem in vrtnarjem, da se poslužijo ene ali druge od navedenih sušilnic in posuše kolikor le morejo svojih pridevkov.

— Jutra postaja že hladnejša. Prvi dnevi lanskega septembra so bili še izredno topli, da vroči, kajti 8. septembra lani n. pr. je bil dosežen letni vročinski rekord, ko je bilo +32.5 stopinje Celzija, toda tudi lani so bila jutra že precej hladna. Jutranja temperatura je padla že pod 10 stopinj in je bilo v četrtek, 2. t. m., zjutraj v mestu +9 stopinj. V sredo najvišja dnevna temperatura +22.5 stopinj. Barometer se je dvignil na 763.5 mm. V četrtek zjutraj je bilo hladno, megleno, pozneje sončno in jasno. Vsekakor lahko računamo na lepe in sončne prve dneve v septembru. V deželo drugače prihaja jesen. Jesenska poljska dela so v polnem razmahu. Košnja otave je zelo ugodna.

Ali ste se že naročili na »Svet«? Če ne, storite to čimprej, saj bodo »Svetove« poljudno znanstvene knjige zanimive in poučne ter n. b. bodo smele manjkati v nobeni domači knjižnici obisk. — Prva knjiga »Denar« dr. Murka bo v tiskarni izšla. — Naročnina je 20 liri!

— Glasbene akademije. Kdor želi biti sprejet na Srednjo glasbeno šolo ali Glasbeno akademijo, mora predložiti v času od 1. do 10. septembra pravilno pisano in kolokovno prijavo, ki jo dobi v pisarni (Gospod. ul. 8). Sprejemni izpiti bodo v času od 10. do 15. septembra. Posodi za sprejem so na vpogled pri tajniku zavoda. Ponk obsega solopetje, vsa glasbila in dramsko šolo. Istočasno se opozarja stari gojenici, da bodo popravni izpiti v roku od 15. do 25. septembra in ne od 10. do 15. septembra, kakor je bilo prvotno javljeno in sicer istočasno za SŠS in GA. Prijave se sprejemajo do 13. septembra. Kdor zamudi navedene roke, mora vložiti posebno prošnjo in plačati zamudno takso.

— Ponavljanje tečajev in vseh srednješolskih predmetov za zamudnike. Poučujoči gimnazijski profesorji. Vpis dneve od 9 do 11. Učnina nizka. Vodstvo tečajev. — Lichtenurnov zavod. — Ambrožev trg.

— Na šolo Glasbene Matice so vsi vpisovanje še danes in jutri od 9—12 in od 15—17 v pisarni Glasbene Matice, Vegova 7. Poleg klavirja, violine in solopetja se poučujejo vsi orkestralni instrumenti in teoretični predmeti. Poseben oddelek tvori pouk deklaracij in šolski zbor, dalje razne godalne ansamble in šolski orkester. V ponedeljek, 6. t. m., bo razdelitev in določitev urnika. Redni pouk prične v torek, 7. t. m. V interesu rednega začetka je, da starši pohite z vpisovanjem.

— Popravni, razredni in privatni izpiti se bodo vršili predvidoma konec meseca septembra. Zato je še čas, da se prijavijo dijaki in študentje za sprijemni pouk posameznih predmetov. — Poselna učna priprava tudi za višje razrede. — Ločne skupine po predmetih in razredih za vse šole. Odlična organizacija in vestno delo. Poučujoče samo profesorji strokovnjaki. Učnina je zmerna. Vpisovanje dneve do 5. septembra. Podrobne informacije dobite pri vodstvu. Specialne strokovne instrukcije za srednje in meštanske šole, Kongresni trg št. 2. II. nadstropje. — Središče mesta!

— Vpisovanje v glasbeno šolo »Sloga« se je pričelo. V instrumentalnih oddelkih poučuje šola rodala, pihala in trobila ter klavir in kitaro. Pevci se morejo solati ali v pouku za posameznike ali v skupinskem pouku. Kdor ne more obiskovati pouka solopetja za posameznike, bo pridobil pri pevski skupini v tečaj skupinskega pevkega pouka; tečaj je primeren zlasti za zborovske pevce, ki bi si morali obiskovati tak tečaj. Neuki pevci ne morejo tvoriti dobrega sodobnega zbora, tudi če imajo odlične glasove. Vpisovanje v Slogino glasbeno šolo je vsak dan od 9—12 in od 15.30—19 v šolski pisarni, Pražakova 19.

— Učite se strojeplasti! Novi eno-, dvo- in trimesečni strojeplasti tečaj (dnevni in večerni) se prične dne 2. t. m., 4. septembra. — Desetstopenjska metoda. — Največja moderna strojeplastična, raznovrstni pisalni stroji. — Učnina je zmerna. — Pouk je dopoldne, popoldne ali zvečer po želji obiskovalcev. — Eno ali dvomesečni tečaj je posebej priporočljiv tudi za dijake in št. — Podrobne informacije in nove prospekte daje ter sprejema prijave dneve: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod« Dobrobrska 15.

— Nesreča pri mlaitinici. V Starem trgu pri Lenu se je prišlo do primerljive hude nesreče, ko je mlaitinica zmečkala desno roko v zapustni 9 letni hčerki Pepci Zabukovec. — V Krki na Dolenjskem je padla z gramozne truge in si zlomila levo nogo 4 letna žagarjeva hčerka Darinka Zupanc.

Vremenska napoved, 3. sept., (petek): — V četrtek ponoči vpad deževnega vremena, v petek nestalno, nekaj dežja, del dneva sončen (najbrž zjutraj dež, nato razjasnitev). — 4. septembra, (sobota): nestalno, nekaj dežja, del dneva sončen.

33. Močna rdečica je zalila Marijino lice. Sama ni vedela, ali je od strahu, ali od veselja zardela. Za hip je pomislila, nato pa je iztegnila roko in privolila: »Prav. Pojdem in lahko kar takoj!«

Prodaja mesa na odrezek 810

Pokrajinski Prehranjevalni zavod sporoča, da bodo v soboto, 4. septembra t. l., potrošniki lahko dobili pri svojih običajnih mesarjih proti odvzemu odrezka 810e živilskih ukazov, izdanih od Mestnega poglavarstva v Ljubljani za mesec septembra proti 100 govejega mesa. Delitev se bo pričela ob 7. uri.

Naznanila

RADIO. Petek, 3. septembra: 7.30 Pesmi in napevi — 8 Napoved časa, poročila v italijanski — 12.30 Plošče, 12.30 Poročila v slovenski — 12.45 Lahka glasba — 13 Napoved časa, poročila v italijanski — 13.10 Poročila vrhovnega poveljstva v slovenski — 13.25 Koncert orkestra Pavla Kroupa — 14 Poročila v italijanski — 14.10 Orkester vodi dirigent Petralia — 14.45 Pisana glasba — 15 Poročila v slovenski — 17 Napoved časa, poročila v italijanski — 17.15 Koncert Kmetakega tria — 17.45 Lahka glasba — 19 Govorniki italijanske, poučuje prof. dr. Stanko Leben — 19.30 Poročila v slovenski — 19.45 Napevi in romane — 20 Posebna oddaja za Sicilijo — 20.30 Napoved časa, poročila v italijanski — 20.45 Litirni prireditelj družbe ETAR: Puccini: Plase — 21.30 Rossinijev in Schubertovo glasbo izvajajo sopranistka Jolanda Di Maria Petris, baritonist Mario Borjello in pianist Giorgio Favaretto — 22 Koncert radijskega orkestra vodi dirigent D. M. Siljanec, orkestralna glasba — 22.30 Orkester vodi dirigent Zemo — 23 Poročila v italijanski — 23.10 Orkester Cetra vodi dirigent Barizara.

LEKARNE. Nočno službo imajo lekarni: mr. Šušnik, Marlin trg 3; mr. Du-Klanjšček, Cesta Artille Rea 4, in mr. Bohinec, Cesta 29. oktobra 31.

Polzvedovanja

Najden je bil prstan. Dobi se pri vratarju, Kopitarjeva 6.

S Spod. Štajerskega

Umrl je v Studencih pri Mariboru 35-letni železostrovar Avgust Zupan, v Korini pa 30 letni občinski namestnik Jurij Bručan.

Pouk na državni gimnaziji v Mariboru se ne bo pričel 4. septembra, kakor je bilo poročano. Prav tako tudi ne bo 3. septembra sprejemni izpiti. Natančni čas za sprejemne izpiti in začetek pouka bo pravočasno objavljen.

Dom krajevne skupine so te dni odprli na Veliki Priroči. Govoril je okrojni vodja Dorfmeister iz Celja, ki je naglašal, da je tudi se po starih letih vojske možnost graditi take domove.

S konjsko vprego voziti se na izlete je do konca vojne prepovedano. Samo ranjeni, bolniki in rekonvalescenti se smejo prevažati. V tujkoprometnih občinah, kjer ni v bližini železniške postaje, se lahko uporabljajo konjske vprege samo za prevažanje tistih, ki iščejo odpočitka, in njihove priloge od železnice do bivališča.

Dunajsko železniško ravnateljstvo je objavilo v štajerskih tiskih proglas, naj se prostovoljno javijo v službo upokojeni železničarji, če tudi imajo starostno mejo za seboj in ko so prekorčili 65. leto. Službo bodo seveda opravljali, v kolikor telesno in duševno ustrezajo njenim zahtevam.

Športni drobci

Hermes — lahkotletska sekelja. Zaradi razgovora glede eventualnih lahkotletskih prvenstev, ki naj bi se vršila v naslednjih dneh, se naprošajo vsi lahkotletci (moški in ženske), da se udeležijo članskega sestanka v petek, dne 3. septembra, t. l., ob 18.30 v klubskih prostorih.

Reorganizacija športa v Italiji. V zvezi z novimi odloki je bil CONI podrejen notranjemu ministrstvu, »Club Alpino Italiano« pa ministrstvu za ljudsko vzgojo. Predsedniki nekaterih športnih zvez so bili zamenjani, tajniki pa vršijo svoje posle naprej. Namesto dosedanjega predsednika CO. NI-ja je bil imenovan grof Bonacossa za izrednega komisarja celokupnega športa. Njegova naloga je najprej v tem, da postavi telesno vzgojo in šport na nove temelje. Med drugim je tudi obnovljena Zveza katoliških skavtov. Na čelo nogometne zveze je imenovan odvetnik Mauro.

Madžari so pokazali, da so boljši lahkotletci od Švicarjev. Sestali so se v Baselu na meddržavnih tekmah, in Madžari so odnesli od 17 možnih kar 15 prvih mest. Edini rekord, ki je padel na tej prireditvi, je postavil Švicar Sandmeyer v teku na 10.000 m s časom 32:04.3 min.

Kolesarje bo zanimalo, da se je vrnila na progi Curth-Orlikon tradicionalna dirka, na kateri je zmagal nemški državni prvak Walter Lohmann. Najprej je prispel kot prvi na cilj na 40 km dolgi progi v času 55:00 min., potem pa je zmagal še na 50 km progi z rezultatom 43:38.4 min. Drugo mesto je zasedel obkarti Švicar Theo Heimann.

Iz gospodarstva

Živilske karte v Srbiji. Po zaključku vojne v aprilu 1941 so bile v Belgradu najprej vpeljane kot neka vrsta racioniranja živilske nakupne knjižice. Vendar pa je bilo želiti, da so ta sistem izpopolnili in zaradi tega so sedaj uvedli zankrat v Belgradu živilske nakupnice, kakor jih pozna danes vsa Evropa. Glavni vzrok za uvedbo kart je bil v dobri letini 1941, ki zagotavlja prehrano do nove letine. Na osnovi belgradskih izkušenj bodo sedaj karte vpeljali postopno tudi v ostalih okrajih v Srbiji. Predvsem bodo v vseh občinah ustanovljeni občinski prehranjevalni uradi, ki bodo podrejeni kmetijskemu ministru. Pooblaščen prodajalci bodo vodili posebne seznamne kupcev. Za nekatere vrste delavcev bodo vpeljane dodatne karte.

Razdeljevanje maščob za september

Prehranjevalni zavod Visokega komisarata za Ljubljansko pokrajino sporoča:

Potrošniki, ki so prejeli navadno živilsko nakaznico modre barve, ki jo je izdal mestni preskrbovalni urad v Ljubljani, si lahko nabavijo proti oddaji odrezkov za maščobe pri svojem stalnem trgovcu pripadajoče maščobe za mesec september, in sicer: 1.4 del olja, 60 gr masti in 200 gr masla.

Potrošniki, ki so klali prašča, si lahko nabavijo samo 1 del olja, kolikor znaša količina maščob, ki jim pripada za ves mesec.

KINO UNION 22-21

Ljubosumnost vidi vse narobe!

»PLANINCI«

V glavnih vlogah: Amedeo Nazzari in Mariella Lotti.

PREDSTAVE ob 15.30, 17.30 in ob 19.30.

KINO MATICA 22-41

DNEVNO DVOJNI SPORODI

Razkošna filmska veselica s sijajnimi pevskimi vlogami in plesnimi revijami

»SAMO TI...«

V glavnih vlogah: Johannes Heesters, Dora Komar, Paul Kemp.

PREDSTAVE DNEVNO ob 17 in 19.

MATINEJA

GIUSEPPE LUGO

v filmu največjega uspeha

»BOGASTVO NI SREČA«

PREDSTAVE ob 15.

KINO SLOGA 22-40

OTVORITEV PREDSEZONE

z vrsto dobrih in lepih filmov!

Nezvestoba žene in nje posledice v prepletem filmu

»MASKA IN OBRAZ«

V glavnih vlogah: Laura Solari, Nino Besozzi.

Režija: C. Mastrolcinque.

PREDSTAVE ob 14, 16 in 18.

Pošiljke iz Italije

v Ljubljansko pokrajino Vam najhitreje in najceneje dostavi mednarodna transportna tvrdka

Marchesi Lombarda & s.

MILANO, Via Arnaldo da Brescia 8

Enkrat tedensko zbirni vagon

Milano — Ljubljana

Strokovna carinska služba

na vseh obmejnih postajah

— tudi v inozemstvu

Zastopstvo v Ljubljani:

RAJKOTURK, Vilharjeva 33

»QUO VADIS« roman v slikah

nova izdaja je v tisku. Naročila zanj sprejema uredništvo »Slov. doma« v Ljubljani, Ljudska tiskarna

do 15. septembra 1943!

Cena mehko vezani knjigi 32 lir, za naročnike »Slovenskega doma« 25 lir. V pol platno vezana 45 lir, v celo platno na najboljšem papirju 85 lir. Če ste zamudili prvo izdajo, pohitite z naročilom za novo, da si zagotovite to prelepo knjigo, ki je zbudila v naši javnosti edinstveno zanimanje!

MOLITEV NA GORI

19 Vinko Beličič

Jankovo srce je bilo do kraja razklano. Ali je Tvoja volja, o Bog, da zadušim ljubezen, ki je Tvoj dragoceni dar, in da jo nadomestim s sovražstvom, ki je satanovo delo? Če je taka Tvoja volja, jaz je ne morem izvršiti.

V sobi mi je postalo zadehlo. Stopil je v svežo vrtno senco, se naslonil na deblo stare jablane in napel svoje močne prsi. Otavice so se kopale v soncu, okoli svetlega zvonika so žvižgale lastovke in cvrčale, stare lipe ob pokopališču so vztrepetale v vetru, omamno dehtelev v rumenem cvetju.

Nič obupa! se je bodril. Kje je pa rečeno, da je zdaj konec? Ali ni to samo mejniki, po katerem bo ljubezen še lepše in prijetneje zacvetela? Gotovo bo tako, le priložnost bo treba prej najti in se o vsem pogovoriti z Mojco.

Teden kasneje je bila Petrušičeva košnja po trudu in znoju v kraju. Na skednju je dehtelo zgaženo seno — suho travniško bilje in cvetje. Črešnje hrastavke so dozorele, potovka iz sosednje vasi jih je vse pokupila in jih odpečala v Ljubljano. Ostale so le še

Novela

črne drobnice, ki so živile, venele in se sušile v žgočem soncu prvih julijskih dni.

Medtem se je naglo bližala Markova nova maša. Župnik si je zelo prizadeval, da bi slavnost, kakršna se je obhajala nazadnje pred dolgimi dvajsetimi leti, bila v čast vsej fari. V večerih in nočeh pred novomašniško nedeljo so dekleta po bližnjih vaseh pletla dolge vence iz bršljana in smrečja, delala rože iz raznobarnega papirja, rezala pisane trakove, lepila in šivala zastavice, prepevala nabožne pesmi in živahno kramljala. Fantje pa so nasekali v gozdu vitkih in ravnih mladih smrek, jih oklestili vse do vršiča in obelili. Mlaje so potem dekleta okrasila — in v soboto so že stali na Gornji, kjer je bil Marko doma, na križišču, kjer se poljska pot združuje z državno cesto, pred farno cerkvijo in pred župniščem. Mednje so pritrčili še pozdravne napise, ki jih je napravil v dveh barvah domači kaplan dovolj posrečeno in brez prevelikega truda.

V nedeljo zjutraj je odšel Janko praznično opravljen k fari. Obetal se je lep in vroč dan, hribe je zastirala

poletna čajavost. V mestu se je zbralo mnogo več ljudi kakor druge nedelje in že so se postavljali na obeh straneh ceste, koder je imel iti sprevod.

Pred župniščem mu je Markova sestra Anica pripela evatovski šopek: dehteč bel nagelj z vejico rožmarina in z vršičem rožmarina. Iz župnišča je stopil s spremstvom Marko Zlebnik, lahno bled, vendar miren kakor jasen pomladan dan, in se ustavil na stopnicah. Poslušal je pozdravno pesem, medtem ko so brneli vsi zvonovi, in se smehljaj.

Sprevod se je razvrstil in krenil proti cerkvi. Mnóžica na obeh straneh je utihnila in gledala... gledala. Marko je stopil lahno sklonjen in nalanjal na prsi novomašniški križ. Njegovi svetli lasje so se lesketali v soncu, mir in vdanost sta mu ležala na obličju.

Kako je lep... Kako je lep... so vzdihalevala dekliška srca. Kako lep novomašnik... se jih je polasčalo nečimrno obžalovanje.

Sprevod je prišel v cerkev, kjer so pod oboki v lokih viseli zeleni venci, kjer je dišalo po smrečju in je donela s kora večno lepa slavnostna pesem orgel in cerkvenega zborav:

Novomašnik, bod' pozdravljen, od Boga si nam poslan...

Ihvalnica in žalostinka — pogrebna pesem! je pomislil Janko in čutil, kako mu solze silijo v oči.